

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.V.20.850/2021/5.
A tanács tagjai: dr. Puskás Péter a tanács elnöke
dr. Kocsis Ottilia előadó bíró
dr. Csesznok Judit Anna bíró
A felperes: felperes neve
felperes címe
A felperes képviselője: dr. Schmidt Attila ügyvéd
cím1
Az alperes: alperes neve
alperes címe
Az alperes képviselője: Hári Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Hári Tibor ügyvéd
cím2
A per tárgya: hibás teljesítésből eredő kárigény
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes
A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Zalaegerszegi Törvényszék
2.Pf.20.965/2019/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Nagykanizsai Járásbíróság
11.P.21.283/2016/27.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes és az alperes felülvizsgálati eljárási költségét 120.000 (százhuszezer) – 120.000 (százhuszezer) forintban állapítja meg, a meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték 481.682 (négy száznyolcvanegyezer-hatszáznyolcvankettő) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2008. július 3-án kötött adásvételi szerződés alapján a felperes 23.500.000 forint vételáron megvásárolta az alperestől, az alperes saját beruházásában épített, N. B. utcai, .../2/A/2. hrsz-ú társasházi lakásingatlant. A szerződés 13. pontjában az alperes a kivitelezővel szembeni szavatossági igényét a birtokbaadással a vevőre engedményezte és az engedményezett igényekért a felelősségét kizárta. A kivitelező az alperessel, mint megrendelővel kötött vállalkozási szerződés alapján az U. Kft. volt. A felperes 2008 augusztusában lépett birtokba, majd 2011. május 10-én hibabejelentéssel fordult az alpereshez, aki a felperes által szabott határidőben a hibák kijavítása iránt nem intézkedett. A felperes 2011 augusztusában a Békéltető Testülethez fordult, amely a 2011. augusztus 26-án tett ajánlásával felhívta az alperest a hibák 2011. október 30-ig történő megszüntetésére, az el nem végzett munkák pótlására. A hiányos és nem megfelelő kivitelezés következtében a felperes tulajdonában álló lakásban fennálló hibák javítási költsége 4.816.820 forint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes a 2014. március 6-án előterjesztett keresetében – az adásvételi szerződés 13. pontjának a semmisségére is hivatkozással – az alperes kötelezését kérte elsődlegesen kijavítási költség, másodlagosan hibás teljesítéssel okozott kár megtérítése jogcímén 4.000.000 forint és annak 2009. május 1-től járó késedelmi kamata megfizetésére.

[3] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A hibás teljesítéssel okozott károk megtérítéséért való felelőssége kizárásával védekezett és elévülési kifogással élt.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság a 7.P.20.258/2014/34. számú ítéletével kötelezte az alperest 4.690.858 forint megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság 2.Pf.20.680/2016/4 számú végzésével az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az elsődleges keresetet elutasító rendelkezés jogerőre emelkedett.

[5] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott közbenső ítéletével megállapította, hogy az adásvételi szerződés 13. pontja érvénytelen. A másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az engedményezés nem jött létre, míg a felelősségkizárással kapcsolatos rendelkezés érvénytelen. A jogerős közbenső ítéletet a Kúria Pfv.V.20.882/2018/6. számú közbenső ítéletével hatályában fenntartotta.

[6] Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.816.820 forintot és 2019. október 18-tól járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Az indokolásában az alperes elévülési kifogása

kapcsán kifejtettek szerint nem volt akadálya, hogy a felperes az adásvételi szerződés hibás teljesítése következtében a szolgáltatás hibájában álló, ún. tapadókára – a hiba kijavításának költsége – megtérítését kártérítés jogcímén érvényesítse, amelynek elévülésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 324. § (1) bekezdése szerinti általános, 5 év elévülési idő irányadó. Az elévülést a 2011. május 10-i írásbeli felszólítás megszakította, a felperes a keresetét ettől számított 5 éven belül előterjesztette. A javítási költséget az igazságügyi szakértői vélemény alátámasztotta. Mivel a keresetben megjelölt igény késedelmi kamatokkal meghaladta a javítási költséget, az utóbbit ítélte meg a felperes javára, a késedelmi kamatban a jövőre nézve marasztalta az alperest, a kamatkövetelést ezt meghaladóan elutasította.

[7] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezése folytán meghozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította. Az indokolása szerint nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak az elévüléssel kapcsolatos jogi álláspontjával, ezért nem osztotta az érdemi döntését sem. Mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy a 2.Pf.20.680/2016/4. számú hatályon kívül helyező végzésében kifejtett jogi állásponthoz, miszerint a felperes kártérítési követelése – a 2011. május 10-i írásbeli felszólító levéllel történt megszakítása folytán – nem évült el, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 229. § (1) bekezdése értelmében nem fűződik anyagi jogerőhatás. E megállapítás az elsőfokú bíróságot sem kötötte, a hatályon kívül helyező végzés ugyanis az elsőfokú bíróság számára csak a hatályon kívül helyezést eredményező ok kiküszöbölését célzó megismételt eljárásra adott iránymutatás tekintetében kötelező. A hivatkozott „garanciális igénybejelentés” tárgyú levél a megjelölt probléma felülvizsgálatát és megszüntetését kérte 2011. június 30-ig. A levél nem minősül a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti írásbeli felszólításnak, abban a felperes sem összecsúszva, sem egyéb módon nem fogalmazott meg kártérítési követelést (pénzkövetelést), ellenkezőleg: abban szavatossági („garanciális”) jogait kívánta érvényesíteni a hibák természetbeni kijavítását kérte. A szavatossági és a kártérítési igény egymástól eltérő, önállóan érvényesíthető igény, ezért a hibabejelentés nem szakította meg a keresetben megjelölt kártérítési követelés elévülését, függetlenül attól, hogy mindkettő az adásvételi szerződés hibás teljesítésén, mint alperesi szerződésszegésen alapul (EBH2007. 1687.). A hibás teljesítésre alapított kárigény elévülése az adásvételi szerződés teljesítése időpontjában, a felperes birtokba lépése napján, 2008. augusztus 12-én kezdődött. Az eredménytelen hibaközlést követően a felperes szavatossági igényével a békéltető testülethez fordult, az eljárás a Ptk. 326. § (2) bekezdése és a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 28/A. § értelmében a szavatossági igény elévülésének nyugvását eredményezte. Az eljárást befejező ajánlás a kivitelezési hibák 2011. október 30-ig történő kijavítására hívta fel az alperest. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezen nyugodott a felperes kártérítési követelésének az elévülése, a felperes eddig az időpontig számíthatott arra, hogy az alperes eleget tesz a kellékszavatossági kötelezettségének (1/2012. (VI.21.) PK vélemény 12. pont). A békéltető testület eljárása ezért – az ajánlásban kitűzött teljesítési határidőig – menthető okot jelentett a kártérítési igény érvényesítési késedelme tekintetében. Mivel azonban a felperes kártérítési követelésére irányadó elévülési idő a 2008. augusztus 12-től számított 5 év, ezért a testület 2011. évi eljárásának az elévülés szempontjából nem volt jelentősége. Az elévülés nyugvása ugyanis csak azzal a következménnyel jár, hogy a nyugvást előidéző menthető ok megszűnésétől számított egy éven belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő időközben letelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra. Mivel a 2008. augusztus 12-i kezdő időponthoz képest az 5 év elévülési idő 2013. augusztus 12-én eltelt, ezért – az elévülés megszakítása hiányában – a felperes 2014. március 6-án előterjesztett keresetében

értékesített kártérítési igénye a Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján elévült. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a fellebbezésben felhozott további érveket már nem vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[8] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó határozat hozatalát kérte. Megsértett jogszabályként megjelölte a Pp. 213. § (3) bekezdés, a Ptk. 308. §, 308/A. §, 308/B. §, 309. §, 310. §, 324. § (1) bekezdés, 326. §, 327. §, a 181/2003. (XI. 5.) Korm. rendelet 1.-5. §, az Fgytv. 28/A. § rendelkezéseit. A jogszabálysértést azzal indokolta, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a jogerős közbenső ítéletét. A hatályon kívül helyező végzésében – egyebek mellett – megállapította azt is, hogy a követelés elévülése és időelőttiisége kapcsán előterjesztett fellebbezési hivatkozások nem foghattak helyt. A hatályon kívül helyezés oka az alperes elsőfokú bíróság által el nem bírált kifogása volt a szavatossági igény engedményezése és a hibás teljesítéssel okozott károk megtérítéséért való felelősség kizárása miatt. Amennyiben a követelés elévült volna, akkor a fellebbvitel során a keresetet érdemben el kellett volna utasítani. A felperes további érvei szerint a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a megsértett anyagi jogi szabályokat is. A Ptk. 360. § (1) bekezdése és a 355. § (4) bekezdése alapján a szerződés teljesítésekor, a birtokbaadáskor áll be a kár, ekkor vált esedékessé a kártérítési igény. A jogerős ítélettel szemben azonban az elévülés szempontjából a békéltető testület 2011. évi eljárásának jelentősége van, mert az akkor hatályos Fgytv. 28/A. § szerint az eljárás megindítása az elévülést megszakította. Az eljárás eredményes befejezése, a 2011. augusztus 26-i Ajánlás után az elévülésre a Ptk. 327. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak irányadók. 2011. júliusában a békéltető testületi eljárással megszakadt 5 év elévülési idő újra indult és 2014. március elejéig, a kereset benyújtásáig nem telt el.

[9] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[11] A Kúria nem osztotta a felülvizsgálati kérelem hatályon kívül helyező végzéssel és jogerős közbenső ítélettel kapcsolatos érveit, azok a felperes kereseti követelésének elévülése kérdésében a per érdemében hozott ítéletre nem voltak hatással. A másodfokú bíróságnak a hatályon kívül helyező végzése indokolásában tett megállapítása a követelés elévüléséről – mint arra a jogerős ítélet helyesen rámutatott – nem kötötte sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróságot. Ahogyan a felperes is kiemelte a felülvizsgálati kérelmében, a hatályon kívül helyezés oka az elsőfokú bíróság által el nem bírált alperesi kifogás volt, a megismételt eljárásban pedig az eljáró bíróságok közbenső ítélete e szerződéses kikötésre korlátozódott. Ennek jogi jelentősége abban áll, hogy a szerződési kikötés mellőzésével nyílt meg a jogi lehetősége annak, hogy a felperes a hibás teljesítéssel kapcsolatos igényét az alperessel szemben érvényesíthesse. A közbenső ítélet nem a Pp. 212. § (1) bekezdése szerint a per érdemében, hanem csak abban a kérdésben hozott közbenső ítélet, hogy a felperes a keresettel

értékesített jogát az alperessel szemben értékesítheti-e (passzív perbeli legitimáció). A perbeli legitimáció a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, azt jelenti, hogy a keresetet az igényértékesítés alapjául szolgáló anyagi jog jogosultja értékesíti-e (aktív perbeli legitimáció), illetve a jogosult az értékesített joga kötelezettjével szemben indított-e pert (passzív perbeli legitimáció) {2/2015. (II. 2.) AB határozat [28], BH2020. 208. (Kúria Pfv.I.21.212/2019.), BH2018. 82. (Kúria Pfv.I.20.918/2017.)}.

[12] A hibás teljesítéssel kapcsolatos egyes jogalkalmazási kérdésekről szóló 1/2012. (VI. 21.) PK vélemény 14. pontja kifejezetten deklarálta, hogy a jogosult a Ptk. 310. § alapján a hibás teljesítésből eredő mindenfajta kára megtérítését követelheti. Ennek megfelelően mind a teljesítési érdek sérelmét jelentő (ún. tapadókár, amikor maga a szolgáltatás hibás), mind az egyéb kára (ún. következménykár, a hibás teljesítés folytán bekövetkezett további károsodás) megtérítésére igényt tarthat (Kúria Gfv.VI.30.523/2017/6.). Ez a jogértelmezés az új Ptk., a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény eltérő rendelkezése miatt csak az új Ptk. alapján elbírálandó ügyekben nem irányadó [1/2014. Polgári jogegységi határozat, Indokolás V.1. a)]. A hibás teljesítéssel okozott, a szerződéses szolgáltatás hibájában álló ún. tapadókár a teljesítés időpontjában következik be, így az ilyen kár megtérítése iránti követelés is a teljesítéskor válik esedékessé (BH2015. 34.). A másodfokú bíróság ezért helyesen állapította meg azt, hogy az elévülés 2008. augusztus 12-én kezdődött. Helyesen érvelt azonban a felperes amellett, hogy a másodfokú bíróság a jogerős ítéletét nem alapíthatta az Fgytv. 28/A. § határozata meghozatalakor hatályos rendelkezésére. Az Fgytv. 28/A. § 2004. május 6-i hatállyal beiktatott és 2014. március 14-ig hatályos, a perbeli jogvitában irányadó rendelkezése szerint a békéltető testület előtt az eljárás megindítása az elévülést megszakítja; az eljárás eredményes befejezése után az elévülésre a Ptk. 327. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak irányadók. Az Fgytv. 32. § b) pontja értelmében ajánlást a tanács akkor tesz, ha a kérelem megalapozott, de a vállalkozás az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezésként nem ismeri el, illetve, mint a perbeli esetben – ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott. A tanács fellebbezéssel (rendes jogorvoslattal) nem támadható ajánlásával zárult – a Ptk. 327. § (2) bekezdés alapján az elévülést megszakító – eredményes eljárás jogerős befejezése, 2011. augusztus 26. napja után az elévülés újból megkezdődött és 2014. március 6-ig, a kereset előterjesztéséig nem következett be. A felperes azonban a felülvizsgálati kérelmében az elévülési kifogás alaptalansága esetére a kereseti kérelmének helyt adó határozat hozatalát a Kúriától nem kérhette, mert arról érdemben a másodfokú bíróság nem határozott.

[13] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az ügyben eljáró másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróságnak az új eljárásban vizsgálnia kell a fellebbezésben felhozott további érveket.

Záró rész

[14] A Kúria a Pp. 275. § (5) bekezdés alapján csak a meg nem fizetett eljárási illetéket és a felek ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget állapította meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5)-(6) bekezdés alapján, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban, azok viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

[15] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[16] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pont zárja ki.

A határozat elvi tartalma:

A szerződés hibás teljesítésével kapcsolatos fogyasztói jogvita bírósági eljáráson kívüli rendezése iránt indított békéltető testületi eljárás hatása a követelés elévülésére, bírósági úton történő érvényesítésére.

Az alkalmazott jogszabályok:

a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 310. §

a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 28/A. §

Budapest, 2022. április 12.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző